

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IX. Delegatus subdelegare non potest, nisi in certis circumstantiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

gationi, necesse fuit novam instituire Conclusionem, quæ erit finis Sectionis, & sic sonat:

CONCLUSIO IX.

Delegatus subdelegare non potest, nisi in certis circumstantiis.

Hæc propositio duplicem habet exponentem. Prima, Delegatus subdelegare potest in certis circumstantiis. Secunda, Delegatus subdelegare non potest in omnibus circumstantiis. Utraque est certa tam ex jure Civili, quam Canonico, cap. Cum causam. 62. de Appell. ibi: Cum non nisi delegatus à Principe, & causam alii valeat delegare. Ergo delegatus Principis potest subdelegare, & delegatus inferioris Principe non potest.

Similiter loquitur lex 5. Cod. de Iudiciis: A Iudice Iudex delegatus, Iudicis diuini potestatem non habet, cum ipse ad curiam munere fungatur, nisi à Principe Iudex datus fuerit.

Item cap. fin. de Offic. deleg. ibi: Si Iudex tertius licet ex officio nostro, vel de assensu partium pro communi à nobis datus eisdem, alii delegaverit vires suas (cum delegato à Principe id concedatur à jure) delegatio valebit ipsius.

Sed nunquid in omnibus circumstantiis? Attende quod sequitur in eodem textu: Is autem cui in iungitur, ut personaliter negatiam exequatur, potest (dummodo partes consentiant) hoc alius delegare (ergo non potest, si partes dissentiant) præterquam si inquisitionem fieri, vel Ecclesiis de Prælati, vel aliis ministris provideri mandavimus, cum in his omnibus casibus, industriam & fidem persone, cui talia committimus, eligere videamus. Ergo delegatus, etiam Principis, quando eligitur industria & fides personæ, non potest subdelegare.

Subjungitur in eodem cap. Ceterum (salvâ Legatorum Sedis Apostolicæ auctoritate) nulli cui commissum fuerit predicare Crucem, excommunicare, vel absolvere aliquos, dispensare cum irregularibus, vel injungere penitentiam, licet hæc de cetero aliis demandare: quia non sibi jurisdictionis, sed certum ministerium potius committitur in hac parte. Ergo Legatus Sedis Apostolicæ potest hæc aliis demandare; secus alii delegati.

Ex quo patet, quare Religiosi, qui ex privilegio possunt audire Confessiones omnium fidelium, adeoque habent potestatem delegatam ad universitatem causarum illius generis, nihilominus nequeant subdelegare: quia videlicet non sibi jurisdictionis, sed certum ministerium potius committitur in hac parte, id est, exercitium talis jurisdictionis, v. g. Absolutio sacramentalis, quæ est actus jurisdictionis; jam autem subdelegatio non est Ab-

solutio sacramentalis, ergo non possunt subdelegare, nisi hoc ipsis expressè concedatur.

Cæterum quod Ordinarius hujusmodi delegatis possit concedere, non ut nomine proprio, sed ut nomine delegantis subdelegent, docet Sanchez lib. 3. de Matrim. disp. 31. n. 6. Quia tunc non videtur ipse delegatus subdelegare, sed Ordinarius delegans; argum. l. Num ex familia. 67. §. 1. ff. de Legat. 2. Si falcidia quaratur: perinde omnia servabuntur, ac si nominatum ei, qui postea electus est, primo testamento fidei commissum velictum fuisset, non enim facultas necessaria electionis propria liberalitatis beneficium est. Quid est enim, quod de suo videatur reliquisse, qui, quod relinquit, omnimodo reddere debuit? Ubi eligens iussu testatoris nullum beneficium confert, quia non ipse, sed testator jubens, conferre censetur.

Ad idem facit l. Non distinguemus 32. §. 16. ff. de receptis qui arbit. ibi: Idem delegari non posse, nisi ad hoc compromissum sit, ut arbiter statueret, cuius arbitratu satisficeretur. Ubi decernitur arbitrum delegare non posse, nisi hoc commissum sibi sit: sicut ergo arbiter, eò quod ex consensu partium jurisdictionem recipit, potest ipsimet partibus, quæ sibi jurisdictionem conferunt, consensum præstantibus, alii subdelegare: sic quilibet delegatus, cum jurisdictionem ex delegatione & consensu Ordinarii habeat, poterit ex eisdem consensu subdelegare.

Si dixeris; quæ lege conceduntur specialiter, seu in privilegium Iudicibus ordinariis, non possunt per eos transferri in alios; argum. l. 1. ff. de Offic. ejus & c. in principio: Quæcumque specialiter lege vel Senatu/consulto, vel constitutione Principum tribuuntur, mandata jurisdictione non transferuntur. Sed potestas delegandi, specialiter conceditur Ordinariis l. 5. ff. de Jurisdic. More Majorum ita comparatum est, ut is demum jurisdictionem mandare possit, qui eam suo jure, non alieno beneficio haberet. Ergo non possunt hanc facultatem transferre in delegatum, concessâ illi subdelegandi potestate.

Respondet; ea, quæ specialiter alicui conceduntur, non possunt in alium transferri, quando taliter conceduntur Majoribus, ut minoribus denegentur: at quilibet Ordinarius, quantumvis minimus, potest delegare; ergo etiam alteri concedere potestatem delegandi; argum. leg. 1. ff. de Offic. ejus & c. ibi: Quæ vero jure Magistratus competunt, mandari possunt.

Ubi Glossa verb. Quæ vero. Id est, propter vim Magistratus cuiuslibet: ut infra de Iudic. l. Cum Prætor §. Item. Dicitur ergo jure Magistratus aliquid alicui competere, quod competit eo ipso, quod Magistratus est, hoc est, id haberet etiam si vilissimus esset Magistratunculus. Licet ergo & merum & imperium competat cuilibet illustri & clarissimo eo ipso, quod est in eo Magistratus: non tamen competit

240. Ordinarius potest ipsis dare potestatem subdelegandi. Sanchez.

l. 67. ff. de Legat. 2.

l. 32. ff. de Receptis & c.

241. Objectio

l. 1. ff. de Offic. ejus & c.

l. 5. ff. de Jurisdic.

242. Solvitur

l. 1. ff. de Offic. ejus & c.

237. Probatur Conclusio ex jure Canonico.

62. de Appell. ibi.

Delegatus Principis potest subdelegare.

l. 5. ff. de Iudic.

cap. fin. de Offic. deleg.

238. At in omnibus circumstantiis?

Is autem cui in iungitur.

potest (dummodo partes consentiant) hoc alius delegare.

239. Quæ res digni, qui ex privilegio audire Confessiones non possunt facere potestatem subdelegare.

Ex quo patet, quare Religiosi, qui ex privilegio possunt audire Confessiones omnium fidelium, adeoque habent potestatem delegatam ad universitatem causarum illius generis, nihilominus nequeant subdelegare.

quia videlicet non sibi jurisdictionis, sed certum ministerium potius committitur in hac parte, id est, exercitium talis jurisdictionis, v. g. Absolutio sacramentalis, quæ est actus jurisdictionis; jam autem subdelegatio non est Absolutio sacramentalis, ergo non possunt subdelegare, nisi hoc ipsis expressè concedatur.

Cæterum quod Ordinarius hujusmodi delegatis possit concedere, non ut nomine proprio, sed ut nomine delegantis subdelegent, docet Sanchez lib. 3. de Matrim. disp. 31. n. 6.

Quia tunc non videtur ipse delegatus subdelegare, sed Ordinarius delegans; argum. l. Num ex familia. 67. §. 1. ff. de Legat. 2.

Si falcidia quaratur: perinde omnia servabuntur, ac si nominatum ei, qui postea electus est, primo testamento fidei commissum velictum fuisset, non enim facultas necessaria electionis propria liberalitatis beneficium est.

Quid est enim, quod de suo videatur reliquisse, qui, quod relinquit, omnimodo reddere debuit? Ubi eligens iussu testatoris nullum beneficium confert, quia non ipse, sed testator jubens, conferre censetur.

Ad idem facit l. Non distinguemus 32. §. 16. ff. de receptis qui arbit. ibi: Idem delegari non posse, nisi ad hoc compromissum sit, ut arbiter statueret, cuius arbitratu satisficeretur.

Ubi decernitur arbitrum delegare non posse, nisi hoc commissum sibi sit: sicut ergo arbiter, eò quod ex consensu partium jurisdictionem recipit, potest ipsimet partibus, quæ sibi jurisdictionem conferunt, consensum præstantibus, alii subdelegare: sic quilibet delegatus, cum jurisdictionem ex delegatione & consensu Ordinarii habeat, poterit ex eisdem consensu subdelegare.

Si dixeris; quæ lege conceduntur specialiter, seu in privilegium Iudicibus ordinariis, non possunt per eos transferri in alios; argum. l. 1. ff. de Offic. ejus & c. in principio: Quæcumque specialiter lege vel Senatu/consulto, vel constitutione Principum tribuuntur, mandata jurisdictione non transferuntur.

Sed potestas delegandi, specialiter conceditur Ordinariis l. 5. ff. de Jurisdic. More Majorum ita comparatum est, ut is demum jurisdictionem mandare possit, qui eam suo jure, non alieno beneficio haberet.

Ergo non possunt hanc facultatem transferre in delegatum, concessâ illi subdelegandi potestate.

Respondet; ea, quæ specialiter alicui conceduntur, non possunt in alium transferri, quando taliter conceduntur Majoribus, ut minoribus denegentur: at quilibet Ordinarius, quantumvis minimus, potest delegare; ergo etiam alteri concedere potestatem delegandi; argum. leg. 1. ff. de Offic. ejus & c. ibi: Quæ vero jure Magistratus competunt, mandari possunt.

Ubi Glossa verb. Quæ vero. Id est, propter vim Magistratus cuiuslibet: ut infra de Iudic. l. Cum Prætor §. Item. Dicitur ergo jure Magistratus aliquid alicui competere, quod competit eo ipso, quod Magistratus est, hoc est, id haberet etiam si vilissimus esset Magistratunculus.

Licet ergo & merum & imperium competat cuilibet illustri & clarissimo eo ipso, quod est in eo Magistratus: non tamen competit

competit nisi eis Majoribus : nam non minimis. Et in fine sic ait : *Vis ergo facienda est in illo verbo Specialiter. q. d. committuntur in privilegium: & quia de Majoribus est.*

243. Nunquid sic Ordinariis committitur in privilegium potestas delegandi? Clarum est, quod non.

Et ideo hanc sententiam docet Glossa. fin. in cap. *Is cui.* 12. de Offic. deleg. in 6. ibi: *Et faciunt hæc ad questionem, quam disputari: an delegatus ab alio, quam à Principe habens speciale mandatum subdelegandi, subdelegare possit: & credo quod sic: quia sicut isti non habent à lege, quod subdelegare possint: tamen si ad hoc haberent speciale, hoc possent: sic dicam, quod licet delegatus ab alio, quam à Principe, non habeat hoc à lege, & sic loquuntur contrariar: tamen si habet hoc ab homine, subdelegare poterit.*

Sed nunquid sufficit tacita licentia? Affirmat Sanchez supra, n. 7. Hæc autem, inquit ille, est, cum delegatus Ordinario sciente & patiente delegat. Et sanè si illa scientia & patientia aliquando sufficit, ut Ordinarius censeatur mihi delegare jurisdictionem in hoc foro, ut superius latius ostendimus, quid ni etiam sufficiat, ut mihi censeatur dare licentiam subdelegandi? Non est dubium quin aliquando sufficiat.

244. Nunquid etiam foret tacita licentia subdelegandi, si Episcopus diceret alicui Prælato Regulari: *Communica tibi omnem meam potestatem in ordine ad casus reservatos, vel quid simile?* Affirmat Lugo disp. 19. n. 16.

Quid si tantum dicat: *Do tibi potestatem absolventi à casibus mihi reservatis?* Respondet Diana part. 2. tract. 3. Miscell. resol. 53. non posse eandem potestatem subdelegare, nisi habuerit expressam ad hoc licentiam ab Episcopo: delegatus enim ad nudum ministerium, non potest subdelegare: & sic non possunt concedere omnes casus simul alicui Confessario, ut ab eis absolvat toties quoties acciderit. Potest tamen Absolutionem casus particularis, in facto occurrentis, alteri committere, v. g. cum petitur ab aliquo Confessario inferiori, qui asserit se habere poenitentem cum tali casu reservato.

Quod, inquit Lugo supra, admitti fortasse posset, si facultas esset concessa Superiori in genere, & omnibus successoribus: secus vero, quando data est huic personæ illam petenti: intelligitur enim personalis, nisi ex verbis concessionis aliud colligeretur. Hæc ille.

Cæterum nota illa verba: *Ad nudum ministerium.* Nam si aliquis substituatur in officium, vel ei committatur officium, v. g. Parochi, licet ad breve tempus, hoc ipso conceditur ei potestas subdelegandi, si non in ordine ad totum officium, saltem ad aliquas causas particulares.

Idem dicerem, inquit Lugo supra, quan-

do datur facultas universalis alicui non attentâ personâ, sed officio, ita ut perseveret in successoribus officii: si v. g. Abbas, vel Prælati Regularis alicujus domus, habens sibi subordinatam aliam domum vel villam ejusdem conventus, committat Vicario, quem in illa villa habet, Absolutionem à casibus sibi reservatis: poterunt ii Vicarii committere aliis Religiosis Absolutionem in casu particulari, non generalem, qualem ipsi habent: quia delegatus non potest subdelegare, nisi ad causas particulares. Ita Eminent.

Hinc Guardiani, licet ex vi officii sui non possint absolvere à casibus reservatis, adeoque tantum sint delegati, tamen in casu particulari possunt Absolutionem committere aliis Confessariis, non tamen concedere licentiam generalem.

Similiter Vicarius Parochi, licet possit subdelegare unam aut alteram causam, non tamen committere totum suum officium, saltem in perpetuum. Quid mirum, cum nec ipse Parochus id possit inconsulto Episcopo? Argum. cap. *Extirpanda.* 30. de Præbendis ibi: *Qui vero parochialem habet licentiam, non per Vicarium, sed per seipsum illi deserviat in ordine, quem ipsius Ecclesia cura requirit: nisi forte dignitati vel præbendæ parochialis Ecclesia sit amexa: in quo casu concedimus, ut qui talem habet præbendam vel dignitatem, cum oporteat eum in majori Ecclesia deservire, in ipsa parochiali Ecclesia, idoneum & perpetuum habeat Vicarium canonice institutum.*

Ubi Glossa verb. *Perpetuum:* sic inquit: *Et ipso intelligitur perpetuum, quod auctoritate Episcopi est institutus supra de Offic. Vicarii. Ad hæc. In istis ergo casibus tantum licitum est constituit Vicarium (perpetuum) alias non.*

Et cap. *Cum ex eo.* 34. de Electione. ibi: *Porro septennio prædicto durante (quo Episcopus dispensare potest causâ studii, ne Parochus Sacerdotio initietur) idem Episcopi & superiores sollicitè providere procurent, ut per bonos & sufficientes Vicarios, ab eis in huiusmodi Ecclesiis deputandos, animarum cura diligenter exercetur. Ubi clarè docetur, deputare Vicarium illo septennio, non ad Parochum, sed ad Prælatum spectare. Quanto magis deputare Vicarium perpetuum?*

Cæterum pro brevi tempore posse deputare iusta ex causa, etiam inconsulto Episcopo, docet quotidiana praxis. Idem videtur dicendum de Vicario perpetuo. Et quidem, inquit Dicastillo disp. 10. n. 126. non semel vidi Vicarios etiam non perpetuos delegare officium. Unde in hac re uti & consuetudini standum est. Quod si agatur de Vicario Episcopi, non semel vidi propter absentiam, aut etiam ægritudinem aliquorum dierum, sibi subrogare alium, qui munera illius exerceret cum eadem plenitudine potestatis, nisi fortè dicamus specialem ad id habuisse facultatem

Quid si de
tur alicui
facultas
universalis.

246.

Guardiani
possunt
subdelegare
potestatem
reservatam
in casu
particulari.

Vicarius Pa
rochi non
potest comm
mittere totu
m suum offi
cium in casu
perpetuum.

cap. 30. de
Præb.

cap. 34. de
Elect.

Elia

247.

Potest pro
brevis temp
ore rem
Parochus
quam Vicar
ius perpet
uus: forte
etiam non
perpetuus.
Dicastillo.

248.
Probat
et Cor
Tribun.

c. 12. de Of
fic. deleg. in
6.

An sufficit
tacita licen
tia?
Sanchez.

244.
Quando fit
tacita licen
tia?

Lugo.

Diana.

245.
Quid si ali
quis substi
tuatur in
Officium?

tatem à suo vel Archiepiscopo vel Episcopo, quam juxta dicta possunt dare, si velint. Nec video, etiam de Vicario temporalis agamus, cur non possit per aliquod breve tempus propter absentiam delegare suum officium alteri.

Itaque absolutè loquendo in hac re consuetudini standum esse judico, aut etiam concessioni primi delegantis, qui potest simul, delegando officium, delegare facultatem subdelegandi; sicut & procuratoribus solet dari plenipotencia, cum facultate etiam substituendi alium vel alios, quos judicaverint expedire. Huicque Dicastillo.

Si autem quaeritur, quod sit illud breve tempus, ad quod Parochus ex justa causa, inconsulto Episcopo, potest officium suum delegare? Respondet Sanchez supra n. 11: spatium trium hebdomadarum: per cap. si quis in clero 29. 7. q. 1. (desumptum ex Conc. Agathensi c. 64.) ibi: Similiter Diaconus vel Presbyter, si per tres hebdomadas ab Ecclesia sua defuerit, hinc damnationi succumbat.

Sed, ut verum fatear, hic textus parùm videtur probare: Nam, ut notat Glossa verb. Per tres. cap. Presentium 3. eadem causâ, & q. dicitur de duobus mensibus ibi: Asserit namq. à Quintiano fratre, & Cœpiscopo nostro in hoc suo pro quibusdam se suis ordinandis negotiis relaxatum; agritudinisq. causâ per duorum mensium spatium sine se Ecclesie defuisse. Et infra: Hortamur itaque fraternitatem vestram, ut causam ejus sollicitè perquiras districteq. discutias, & si manifestè agritudinis, sicut dicitur, causâ Ecclesie sine eum defuisse repereris, nullum ei ex ordinatione alterius Presbyteri permissas prajudicium generari. Ubi non solum narratur factum, ut vult Glossa supra, sed etiam factum approbatur, ut patet ex ultimis verbis.

Aliter ergo respondet Glossa supra: Idem, inquit, est in utroque (textu) dum tamen absit de licentia Superioris.

Prorsus idem est; sed tunc, sicut dixi, textus ille non probat intentionem; nam quaeritur de absentia inconsulto Superiore. Deinde, si nequeat Parochus absente per tres hebdomadas, sine licentia Superioris; quomodo poterit delegare suum officium per tres hebdomadas, sine licentia Superioris?

Addit Sanchez secundam probationem ex Trident. sess. 23. cap. 1. de Reform. ibi: Eadem omnino, etiam quod culpam, amissionem fructuum, & poenas de Curatis inferioribus, & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat & decernit; ita tamen, ut quodcumque eos; causâ prius per Episcopum cognita & probata, absente contigerit; Vicarium tantum, ab ipso Ordinario probandum, cum debita

mercedis assignatione relinquatur. Descendendi autem licentiam in scriptis, gratisq. concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi casu, non obtineant.

Ubi decernitur, Parochus non posse absente nisi per duos aut tres menses, & id ex licentia Episcopi, & relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbando: ubi clarè per longum tempus, ut per spatium duorum mensium, non conceditur Parocho assignare Vicarium. Ita Sanchez.

Sed nec hæc probatio efficax est. Quippe eodem cap. tempus breve dicitur spatium duorum vel trium mensium ibi: Quoniam autem rem; qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur absente, quia statim reversuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentie spatium singulis annis, sive continuum; sive interruptum; extra predictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere.

Præterea: estd spatium duorum mensium sit longum tempus, nunquid etiam spatium unius mensis, vel sex hebdomadarum? Cur ergo breve tempus restringitur ad spatium trium hebdomadarum? Denique Concil. requirit Vicarium, ab Ordinario approbandum; quodcumque Parochos absente contigerit; ergo sine fundamento hoc limitatur ad spatium duorum mensium.

His itaque probationibus prætermisissis, sufficiat consuetudo, quæ est optima legum interpret. Illam ergo consule, ac cum fueris Romæ, romano vivito more, & si sis alibi, vivito sicut ibi. Apposita lex: Cum Prator. 12. ff. de Judic. Iudicem dare possunt, quibus hoc lege vel constitutione, vel senatusconsulto, conceditur. Lege sicut Proconsuli. Is quoque, cui mandata est jurisdictio, Iudicem dare potest; ut sunt Legati Proconsulum. Item hi, quibus id more concessum est propter vim imperii, sicut Prefectus Urbis, ceteriq. Romæ Magistratus.

Sicut ergo Parocho aut Vicario ejus, more concessum est (ut concessum dicitur) substituere ad breve tempus aliquem, qui ministret omnia Sacramenta in Parochia, quicumque substitutus fuerit, etiam sine licentia expressa Episcopi, Sacramenta administret, & non peccabit; critque validum quod gestum fuerit. Siquidem Episcopus, instituens Parochos, aut Vicarios Parochorum, & conscius consuetudinis, tacens, videtur tacite dare licentiam ad eam substitutionem. Vide Sanchez supra n. 15; ubi plures citat Auctores pro hac doctrina.

Et ex ea inferri h. 16. hinc institutum ad universitatem causarum à Vicecurato, ubi est consuetudo, ut absens talis Vicecuratus substituat aliquem ad universam Parochiæ curam, posse delegare licentiam assistendi Matrimonio, aut ministrandi aliud

N Sacra-

246. Siquidem et ipse hac re confertur...

246. Siquidem et ipse hac re confertur...

248. Quod sit...

248. Quod sit...

248. Quod sit...

247. Quod sit...

249. Probatum...

250. Sed inefficaciter,

251. Attendenda hic est consuetudo.

12. ff. de Iudic.

252. Institutum ad universitatem causarum à Vicecurato potest delegari.